

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

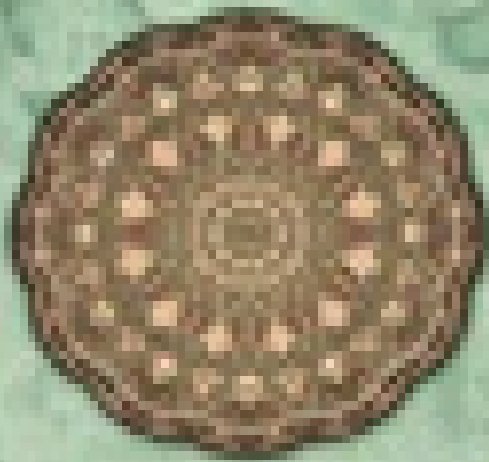
گامی

رسالت
علیهما الصلوة
والتسلیمة

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

چوبل حدیث

امام مہدی

در کلام امیر المؤمنین

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(چهل حدیث) امام مهدی علیه السلام در کلام امیرالمومنین علیه السلام

نویسنده:

سید صادق سید نژاد

ناشر چاپی:

مسجد مقدّس جمکران

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۶	(چهل حدیث) امام مهدی علیه السلام در کلام امیرالمومنین علیه السلام
۶	مشخصات کتاب
۶	مقدمه
۶	زمین خالی از حجّت نمی ماند
۷	نَسَب حضرت مهدی علیه السلام
۸	خاندان مهدی علیه السلام
۹	نام مبارک مهدی علیه السلام
۹	سیمای مهدی علیه السلام
۹	اوصاف مهدی علیه السلام
۱۰	غیبت امام زمان علیه السلام
۱۰	علت غیبت امام زمان علیه السلام
۱۱	فضیلت انتظار فرج
۱۱	احوال مردم آخرالزمان
۱۳	نشانه‌های ظهور مهدی علیه السلام
۱۳	یاران مهدی علیه السلام
۱۴	حکومت مهدی علیه السلام
۱۵	حضرت مهدی علیه السلام در قرآن
۱۵	منشورات مسجد مقدس جمکران
۱۶	انتشارات مسجد مقدس جمکران
۱۶	پی نوشت ها
۱۷	درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

چهل حدیث (امام مهدی علیه السلام در کلام امیرالمومنین علیه السلام)

مشخصات کتاب

سرشناسه: سیدنژاد، صادق ۱۳۴۰-، گردآورنده سرشناسه: مسجد جمکران (قم) عنوان و نام پدیدآور: چهل حدیث امام مهدی عجل در کلام امیرالمومنین ع / صادق سیدنژاد. مشخصات نشر: قم مسجد مقدس صاحب الزمان (جمکران ۱۳۷۹). مشخصات ظاهری: [۶۴] ص ۵/۱۱ × ۱۶ س.م. شابک: ۱۵۰۰ریال: ۹۶۴-۶۷۰۵-۵۳-۷ یادداشت: فارسی - عربی یادداشت: چاپ دوم ۱۴۲۴ ق = ۲۰۰۳ م = ۱۳۸۲ یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس موضوع: محمدبن حسن (عج)، امام دوازدهم، ۲۵۵ق. - احادیث موضوع: علی بن ابی طالب ع، امام اول ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ق -- نظریه درباره مهدویت موضوع: اربعینات - قرن ۱۴ رده بندی کنگره: BP۵۱/س۸۷چ۹ رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۵۹ شماره کتابشناسی ملی: ۷۹-۲۱۱۶۳

مقدمه

«یا صاحب الزمان ادرکنا» قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم: «مَنْ حَفِظَ مِنْ أُمَّتِي أَرْبَعِينَ حَدِيثًا مِمَّا يَخْتِجُونَ إِلَيْهِ مِنْ أَمْرِ دِينِهِمْ بَعَثَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَقِيهًا عَالِمًا». (۱) پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: «هر کسی از ائمت من چهل حدیث در مورد مسائل دینی که مردم به آن نیاز دارند حفظ کند خداوند در روز قیامت او را فقیه و دانشمند برانگیزد». صرف نظر از مجموعه احتمالاتی که در معنای «حفظ حدیث» مطرح شده است (۲) یکی از شیوه‌های رایج در بین علمای پیشین این بوده است که از طریق تدوین مجموعه‌های «چهل حدیث» در زمینه موضوعات مختلف دینی که مردم بدان نیاز داشته‌اند به نشر معارف دین می‌پرداختند. این کار را علما و اندیشمندان اسلامی به عنوان مرزبانان فرهنگ اسلامی با هدف حفظ و تحکیم و ترویج احکام و تعالیم دینی انجام می‌دادند. البته وجود روایات زیادی که در آنها به حفظ چهل حدیث سفارش شده است انگیزه‌ای بوده است که اغلب علما در کنار تمام کارهای علمی و فکری و فرهنگی خود، به تدوین مجموعه‌های چهل حدیث اهتمام بورزند تا از این طریق هم به انجام وظیفه خود یعنی ترویج فرهنگ اسلامی پرداخته باشند و هم به ثواب و فضیلتی که در این روایات وعده داده شده است نائل آیند. متأسفانه به مرور زمان به موازات رواج پیدا کردن شیوه‌های جدید آموزشی و تبلیغات، مسأله تدوین چهل حدیث به فراموشی سپرده شد و یا حداقل از رونقی که پیش از این داشت افتاده است. اما به نظر می‌رسد در شرایط کنونی یعنی کم شدن فرصت مطالعه افراد در نتیجه گسترش زندگی ماشینی تألیف مجموعه‌های «چهل حدیث» در موضوعات مورد نیاز، هنوز از کار آیی بیشتری برخوردار می‌باشد. از آنجا که در دوره غیبت توجه به مسأله امامت و آشنایی با ابعاد مختلف معارف امام زمان علیه السلام از اهمیت بسیار مهمی برخوردار است و از طرف دیگر راه شناخت درست این موضوع مراجعه به روایات پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم و ائمه اطهار علیهم السلام است، و به پاسداشت سال امام علی علیه السلام که از طرف رهبر معظم انقلاب اسلامی با هدف تبیین هر چه بیشتر معارف و رهنمودهای آن حضرت انجام گرفته است بر آن شدیم تا از طریق بررسی مجموعه فرمایشات حضرت امیرالمومنین علیه السلام بخشی از آن روایات را که ابعاد مختلف شخصیت حضرت صاحب الزمان علیه السلام و وقایع زندگی و ویژگی‌های یاران و دوران حکومت آن حضرت را مورد اشاره قرار داده است با ترتیب مناسب به صورت یک مجموعه «چهل حدیث» جهت استفاده علاقمندان تهیه و منتشر سازیم. امید آن که این تلاش ناچیز در حد خود به ترویج فرهنگ انتظار کمک نموده باشد. سید صادق سید نژاد پانزده شعبان ۱۴۲۱ پاییز ۱۳۷۹

در جهان بینی مکتب اهل بیت علیهم السلام انسان بدون امام معصوم، و زمین خالی از حجت بحق الهی، نخواهد ماند؛ چرا که بدون امام معصوم هدایت و کمال صحیح و شایسته انسانی میسر نخواهد شد. بعلاوه حفظ نظام هستی به برکت وجود حجت‌های خداوند است. بر این حقیقت در جای جای روایات رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم و ائمه اطهار علیهم السلام به شیوه‌های مختلف تصریح شده است. منتهی گاهی زمینه و شرایط برای حضور علنی و آشکار امام علیه السلام فراهم است در نتیجه او به گونه‌ای که همه مردم او را می‌شناسند و به او دسترسی دارند در میان آنها زندگی می‌کند، اما در شرایط خاصی به جهت وجود خطرات جانی یا مصالح دیگری که خداوند به آنها عالم‌تر است مشیت الهی اقتضاء می‌نماید که امام علیه السلام پنهان از چشم مردم زندگی کند. در این باره روایات زیادی نقل شده است. جهت آشنایی بیشتر با این موضوع به ذکر دو حدیث از روایات حضرت علی علیه السلام اکتفا می‌شود. ۱- عن علی علیه السلام قال: اللهم انه لابد لا رضك من حجة لك علی خلقك، یهدیهم الی دینك و یعلمهم علمك لئلا تبطل حججتك و لا یضلل أتباع اولیائك بعد اذ هدیتهم به اما ظاهر لیس بالمطاع او مکتوم مترقب، ان غاب عن الناس شخصه فی حال هدیتهم فان علمه و آدابه فی قلوب المؤمنین مثبتة، فهم بها عاملون. (۳) بار خدایا! همواره باید در روی زمین تو حجتی برای بندگانت داشته باشی تا خلق را به دینت راهنمایی کند، و علم تو را به آنها بیاموزد تا حجت تو تباہ نشود و پیروان اولیاء تو بعد از آنکه آنها را هدایت کرده‌ای دوباره گمراه نگردند. [حجت تو] یا ظاهر و آشکار خواهد بود که اطاعت او را نمی‌کنند و یا از دیده‌ها پنهان خواهد بود که مردم در انتظار او به سر می‌برند. اگر شخص و جسم او در حال هدایت مردم از آنان غایب باشد علم و آدایش در قلب‌های عاشقان حق پایدار است و آنها به آن علم و آداب پایبند هستند و به آن عمل می‌کنند. ۲- اللهم بلی لا تخلو الارض من قائم لله بحجة؛ اما ظاهراً مشهوراً و اما خائفاً مغموراً لئلا تبطل حجج الله و بیناته و کم ذا و این؟ اولئك واللّه الاقلون عدداً و الاعظمون عندالله قدرأ یحفظ الله بهم حُججه و بیناته... اولئك خلفاء الله فی ارضه و الدعاة الی دینه. (۴) ... بار خدایا آری! زمین از امامی که قیام بر حق کند خالی نخواهد ماند. او یا آشکار و شناخته شده است یا ترسان و پنهان است تا حجت‌ها و دلیل‌های روشن خدا (یعنی اصول و احکام دین و تعالیم انبیاء) از بین نرود. اما اینکه ایشان چند نفرند و کجایند؟ به خدا سوگند از نظر تعداد آنها بسیار کم هستند ولی از جهت منزلت و بلند مرتبه‌گی در نزد خداوند بسیار بزرگوارند. خداوند به وسیله ایشان حجت‌ها و دلیل‌های روشن خود را حفظ می‌کند... آنان خلفا و نمایندگان خدا در روی زمین هستند و مردم را به سوی دین و احکام و مقررات او دعوت می‌کنند...

نَسَبِ حضرت مهدی علیه السلام

در لابلای سخنان علی بن ابیطالب علیه السلام روایات زیادی در زمینه معرفی نسب امام زمان علیه السلام به چشم می‌خورد که به یک بیان مجموعه این قبیل از روایات به سه دسته تقسیم می‌شوند. در بخشی از آنها او را فرزند خودشان معرفی می‌کنند، در قسمتی دیگر آن حضرت را از فرزندان حضرت فاطمه علیها السلام و بالاخره در دسته‌ای از روایات حضرت مهدی علیه السلام را از اولاد امام حسین علیه السلام معرفی کرده‌اند. ۳- عن ابی جعفر محمد بن علی علیه السلام قال: خطب امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب علیه السلام بالكوفة بعد منصرفه من النهروان... فحمد الله و اثنی علیه و صلّی علی رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم و ذکر ما انعم الله علی نبیه و علیه ثم قال:.... و مِنْ وُلْدِی مَهْدِیْ هَذِهِ الْأُمَّةُ (۵) امام محمد باقر علیه السلام می‌فرماید: امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب علیه السلام وقتی که از جنگ نهروان به کوفه برگشتند برای مردم خطبه‌ای خواندند... در آن خطبه نخست خدا را سپاس گفتند و درود به روان پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرستادند و نعمت‌هایی را که خداوند به رسولش و بر خود آن حضرت عنایت کرده است یکی یکی شمردند سپس در ادامه فرمودند: از جمله نعمت‌های خداوند بر من آن است که مهدی این امت از فرزندان من است. ۴- عن زرّ بن حبیش سمع علیاً [علیه السلام] یقول: المهدیّ رجلٌ مَنّا مِنْ وُلْدِ فاطمة. (۶) زرّ بن حبیش شنید که علی بن ابیطالب علیه

السلام می‌فرمود: مهدی مردی از ما اهل بیت و از فرزندان حضرت فاطمه زهرا است. ۵- ... عن علی بن موسی الرضا علیه السلام عن ابیه... عن ابیه امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب علیه السلام انه قال: التَّيَّاسُعُ مِنْ وُلْدِكَ يَا حَسَيْنُ هُوَ الْقَائِمُ بِالْحَقِّ... (۷) ... حضرت امام رضا علیه السلام از پدر بزرگوارش موسی بن جعفر علیه السلام و او نیز از پدرش... او از امام حسین علیه السلام و آن حضرت از امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب علیه السلام روایت کرده است که آن حضرت خطاب به امام حسین علیه السلام فرمودند: نه‌مین فرزند تو ای حسین! قائم بر حق (مهدی علیه السلام) است... ۶- عن ابن العیاش قال: حدَّثنی الشیخ الثَّقَةُ ابوالحسین بن عبدالصمد بن علی... عن نوح بن دراج عن یحیی عن الاعمش... انهم كانوا عند علی بن ابیطالب علیه السلام... و اذا اقبل الحسین علیه السلام یقول: بأبی انت یا ابا ابن خیره الاماء. فقیل یا امیرالمؤمنین ما بالک؟ تقول هذا للحسن و هذا للحسین علیه السلام؟ و من ابن خیره الاماء؟ فقال: ذاک الفقید الطرید الشرید م - ح - م - د بن الحسن بن علی بن محمّد بن موسی بن جعفر بن محمّد بن علی بن الحسین هذا و وضع یده علی رأس الحسین علیه السلام. (۸) ابن عیاش در کتاب مقتضب می‌گوید: شیخ ابوالحسین بن عبدالصمد بن علی از نوح بن دراج و چند نفر دیگر نقل کرد که آن‌ها در حضور امیرالمؤمنین علیه السلام بودند، وقتی امام حسین علیه السلام وارد شد حضرت به ایشان فرمودند: پدرم به قربان پدر فرزند بهترین کنیزها! به آن حضرت گفته شد: یا امیرالمؤمنین علت چیست که برای امام حسین علیه السلام این تعبیر را به کار می‌برید؟ فرزند بهترین کنیزها کیست؟ حضرت علی علیه السلام در جواب فرمودند: او گمشده‌ای است که از نزدیکان و خویشاوندان و وطن خود دور است، نام او م - ح - م - د فرزند حسن بن علی بن محمد بن علی بن موسی بن جعفر بن محمد بن علی بن الحسین است؛ در این هنگام دست خود را بر سر مبارک امام حسین علیه السلام نهاده فرمودند: همین حسین علیه السلام.

خاندان مهدی علیه السلام

امیرالمؤمنین علیه السلام در معرفی خاندان حضرت مهدی علیه السلام از تعابیر زیادی استفاده کرده‌اند و هر یک از آن‌ها به گوشه‌ای از واقعیت دلالت دارند که در مجموع به همراه توصیفات دیگری که از سایر ائمه علیهم السلام نقل شده است به طور کامل شخصیت امام عصر علیه السلام را به انسان‌ها می‌شناسانند. به عنوان مثال در یک جا می‌فرمایند: آن حضرت از قریش است. در مورد دیگر وی را از بنی‌هاشم معرفی می‌کنند. در ضمن یکی دیگر از سخنانشان او را از عترت پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم می‌خوانند و... که هر کدام از این عبارات به بُعد خاصی از شخصیت امام زمان علیه السلام دلالت دارند و در نتیجه این اختلاف در الفاظ و عبارات با یکدیگر منافاتی ندارند و همه آن‌ها اوصاف یک حقیقت نورانی را روشن می‌کنند. ۷- عن الحسین بن علی علیه السلام قال: جاء رجل الی امیرالمؤمنین علیه السلام فقال له: یا امیرالمؤمنین نبئنا بمهدیکم هذا؟ فقال: اذا درج الدارجون و قلّ المؤمنون و ذهب المجلبون فهناک. فقال: یا امیرالمؤمنین علیک السلام ممّن الرجل؟ فقال علیه السلام: من بنی‌هاشم من ذروه طود العرب... (۹) از حسین بن علی علیه السلام نقل شده است که آن حضرت فرمود: شخصی خدمت علی علیه السلام آمد و به آن حضرت گفت: ای امیرمؤمنان برای ما از مهدی علیه السلام سخن بگو. علی بن ابیطالب علیه السلام فرمودند: هنگامی که رفتی‌ها بروند و اهل ایمان کم شوند و آشوبگران و جنگ طلبان نابود گردند، در چنین شرایطی او ظهور خواهد کرد. آنگاه همان شخص عرضه داشت یا امیرالمؤمنین! درود و سلام بر تو باد، حضرت مهدی علیه السلام از کدام طایفه است؟ حضرت فرمودند: او از بنی‌هاشم است که بهترین طایفه عرب و قله شرف و جوانمردی به حساب می‌آید. ۸- ... عن ابن زریر الغافقی، سمع علیاً علیه السلام یقول هو من عتره النبی صلی الله علیه و آله وسلم (۱۰) نقل شده است که ابن زریر غافقی شنید که علی بن ابیطالب علیه السلام می‌فرمایند: مهدی علیه السلام از عترت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم است. ۹- قال علی بن ابی‌طالب علیه السلام: هو فتی من قریش... (۱۱) علی بن ابیطالب علیه السلام فرمودند: او (حضرت مهدی علیه السلام) از قبیله قریش... است.

نام مبارک مهدی علیه السلام

در مجموعه سخنان حضرت علی علیه السلام با روش‌های مختلفی از نام مبارک امام زمان علیه السلام یاد می‌شود. در یک مورد تصریح به نام آن حضرت غیر جایز دانسته شده است. در مورد دیگر از آن با اشاره سخن به میان می‌آید و بالاخره در مورد دیگر به صراحت نام مخصوص بیان می‌شود. ۱۰-... عن جابر بن یزید الجعفی قال: سمعت ابا جعفر علیه السلام يقول: سأل عمر امیرالمومنین علیه السلام عن المهدی فقال: یا ابن ابی طالب اخبرنی عن المهدی ما اسمُهُ؟ قال علیه السلام: اَمَّا اسْمُهُ فَلَآ، اَنَّ حَبِیبِی وَ خَلِیْلِی عَهْدَ اِلَیَّ اِنْ لَا اُحْدَثْ بِاسْمِهِ حَتَّى یَبْعَثَهُ اللهُ عَزَّوَجَلَّ وَ هُوَ مِمَّا اسْتَوْدَعَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ رَسُوْلَهُ فِی عِلْمِهِ. (۱۲) جابر بن یزید جعفی می‌گوید: از امام باقر علیه السلام شنیدم که می‌فرمود: روزی عمر بن خطاب به امیرالمومنین علیه السلام گفت: ای پسر ابوطالب! نام مهدی چیست؟ آنرا برای من بیان کن. علی علیه السلام فرمود: اسم او را نمی‌گویم، چون حبیب و خلیل من (رسول اکرم صلی الله علیه و آله وسلم) با من عهد کرده است اسم او را برای کسی بیان نکنم تا اینکه خداوند وی را مبعوث و ظاهر گرداند و این از اموری است که خداوند عزوجل علم آن را نزد پیامبرش امانت و ودیعه نهاده است. ۱۱-... عن علی بن ایطالِب علیه السلام قال: المهدی مولدُهُ بِالْمَدِیْنَةِ مِنْ اَهْلِ بَیْتِ النَّبِیِّ اَسْمُهُ اسْمُ نَبِیِّ... (۱۳) علی بن ایطالِب علیه السلام فرمودند: مهدی در مدینه به دنیا می‌آید. او از اهل بیت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم است. و هم اسم با یکی از پیامبران است... در یکی از اشعار منسوب به حضرت علی علیه السلام در این باره آمده است: فثم يقوم القائم الحق منكم و بالحق ياتيكم و بالحق يعمل سمي نبي الله نفسي فدائه فلا تخذلوه يا بني و عجلوا (۱۴) سپس آن قیام کننده بر حق، از میان شما قیام خواهد کرد. او حق را خواهد آورد و به آن عمل خواهد کرد. جانم فدای او که همنام رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم است. ای فرزندان من! به یاری او بشتابید، مبادا او را بی یار و یاور رها سازید. ۱۲- عن علی علیه السلام قال: اسم المهدی محمد (۱۵) حضرت علی علیه السلام فرمود: اسم حضرت مهدی علیه السلام محمد است.

سیمای مهدی علیه السلام

به خصوصیات جسمانی و ویژگیهای بدنی حضرت مهدی علیه السلام در بخشی از روایات حضرت علی علیه السلام اشاره می‌شود. در یکی از این روایات بطور کلی این ویژگیها بیان شده تا آنجا که می‌فرماید آن حضرت در خلقت خود شبیه پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم است، اما در تعدادی دیگر از روایات به توصیف خصوصیات چهره و اعضاء بدن امام زمان علیه السلام می‌پردازد. حضرت علی علیه السلام در توصیف ویژگیهای جسمی مهدی علیه السلام فرمودند: ۱۳-... فقال علیه السلام: رجلٌ اجلی الحبین، اقی الأنف، ضخم البطن، اذیل الفخذین، ابلج الثنایا، بفخذه الیمنی شامه. (۱۶) او مردی است که پیشانی‌اش گشاد و درخشان است، بینی او خوش تراش و شکمش نسبتاً بزرگ و رانه‌ایش عریض می‌باشد. دندان‌های سفید و درخشان دارد، و در ران سمت راست او علامتی هست.

اوصاف مهدی علیه السلام

در دسته‌ای از روایات علی بن ایطالِب علیه السلام به اوصاف و ویژگی‌های روحی و اخلاقی امام زمان علیه السلام پرداخته می‌شود که از جمله آنهاست: ۱۴-... ثم رجع الی صفة المهدی علیه السلام فقال: اوسعکم کهفاً و اکثرکم علماً و اوصلکم رحماً، اللهم فاجعل یبعته خروجاً من الغمیة و اجمع به شمل الامة... (۱۷) حضرت علی علیه السلام در ادامه یکی از سخنانشان به تبیین صفات حضرت مهدی علیه السلام پرداخته، فرمودند: آستانه او در پناه دهی به بی پناهان از همه آستانه‌ها وسیع‌تر، و علم و دانش آن حضرت از همه زیادتر است و از همه مردم بیشتر به صله ارحام و پیوند با خویشاوندان توجه می‌نماید. پروردگارا! بیعت او را پایان

بخش همه اندوه‌ها قرار بده و تفرّق و پراکندگی امت اسلامی را به دست با کفایت آن حضرت به یگانگی مبدّل فرما... ۱۵ - ... عن اصبغ بن نباته قال: سمعت امیرالمومنین علیه السلام يقول: صاحب هذا الامر الشریذ الطریذ الفریذ الوحید. (۱۸) اصبغ بن نباته می‌گوید: شنیدم که امیرالمومنین علیه السلام می‌فرمود: صاحب الامر (مهدی علیه السلام) کسی است که در سرزمین‌های دور دست ساکن می‌شود و از میان مردم کناره می‌گیرد و به تنهایی زندگی می‌کند.

غیبت امام زمان علیه السلام

یکی از پیشامدهای بسیار مهم زندگی حضرت مهدی علیه السلام واقع شدن غیبت می‌باشد که در دو مرحله انجام گرفته است. اولی بنام غیبت صغری معروف است که از سال (۲۶۰) هجری یعنی از زمان شهادت امام عسکری علیه السلام آغاز شد و تا سال (۳۲۹) هجری ادامه داشت و از این سال به بعد دوره غیبت کبری آغاز می‌شود که تاکنون نیز ادامه دارد. در رهنمودهای امیرالمومنین علیه السلام به این موضوع و وقایعی که در این دوره پیش خواهد آمد نیز اشاره شده است. در ضمن روایتی که آن را حضرت عبد العظیم حسنی رحمه الله با سلسله سند از علی بن ابیطالب علیه السلام نقل می‌کند چنین وارد شده است: ۱۶ - ... عن امیرالمومنین علیه السلام قال: للقائم مَنّا غیبة امدها طویل کأنّی بالشیعة یجولون جولان التعم فی غیبتة یطلبون المرعی فلا یجدونه، ألامن ثبت منهم علی دینه و لم یقَسْ قلبُه لطول امد غیبة امامه فهو معی فی درجتی یوم القیامة. (۱۹) امیرالمومنین علیه السلام فرمود: برای قائم ما غیبتی هست که مدت آن طولانی خواهد شد. شیعیان را در این زمان می‌بینم که همانند گله بی صاحبی که در دشت پراکنده شده باشند به دنبال چراگاه و مرتع می‌گردند ولی آن را پیدا نمی‌کنند [به جستجوی آن حضرت می‌پردازند ولی او را نمی‌یابند]. آگاه باشید! در این دوره هر کسی از آنها (شیعیان) در دین و عقیده خود استوار و ثابت قدم بماند و قلبش به جهت طولانی شدن غیبت امامش قساوت پیدا نکند، او روز قیامت در نزد من و در جایگاهی که من هستم خواهد بود. ۱۷ - ... عن الاصبغ بن نباته عن امیرالمومنین علیه السلام انه ذکر القائم علیه السلام فقال: أما لیغیبنّ حتی یقولَ الجاهلُ: ما لله فی آلِ محمّدٍ حاجةً. (۲۰) از اصبغ بن نباته نقل شده است که امیرالمومنین علیه السلام روزی حضرت قائم علیه السلام را یاد کردند و فرمودند: آگاه باشید! او غیبتی (طولانی) خواهد داشت به گونه‌ای که نادانها (به مصالح الهی) بگویند: خداوند را در آل محمد صلی الله علیه و آله وسلم برنامه‌ای نیست. (یعنی افراد نادان به جهت طولانی شدن دروه غیبت از ظهور آن حضرت مأیوس و ناامید خواهند شد).

علت غیبت امام زمان علیه السلام

برای غیبت امام عصر علیه السلام علت و حکمت‌های زیادی در مجموعه روایات اهل بیت علیهم السلام ذکر شده است. در روایات امیرالمومنین علیه السلام حداقل به سه علت اشاره شده است؛ یعنی شناخته شدن اهل هدایت از اهل گمراهی و ضلالت، و نداشتن بیعت ظاهری هیچیک از سلاطین، و کوتاهی و ناسپاسی و ظلم مردم به عنوان فلسفه غیبت بیان گردیده است. ۱۸ - انّ القائم مَنّا اذا قام لم یکن لاحد فی عنقه بیعةٌ فلذلک تخفی ولادته و یغیب شخصی (۲۱) همانا قائم از ما آنگاه که قیام کند بیعت کسی در گردن او نخواهد بود و به همین خاطر است که تولد او به صورت پنهانی واقع خواهد شد و وجود او از دید و نظر مردم غایب خواهد بود. ۱۹ - ... فقال علی علیه السلام... اما والله لأقتلنّ انا و ابناى هذان و لیبعثنّ الله رجلاً من ولدی فی آخر الزمان یطالب بدمائنا و لیغیبنّ عنهم تمیزاً لاهل الضلالة حتى یقول الجاهل ما لله فی آل محمد من حاجة. (۲۲) امیر مؤمنان علیه السلام در حالیکه امام حسن علیه السلام و امام حسین علیه السلام حضور داشتند خطاب به مردم فرمودند: ای مردم! آگاه باشید، سوگند به خدا من و این دو فرزندم به قتل خواهیم رسید. آن گاه خداوند شخصی از فرزندان مرا در آخر الزمان ظاهر خواهد کرد تا خون ما را از ستمگران طلب کند. او از دیده مردم غایب خواهد بود تا اهل ضلالت و گمراهی از دیگران شناخته شوند و این غیبت به قدری طولانی خواهد شد که مردمان

نادان خواهند گفت: خداوند برنامه‌ای در آل محمد صلی الله علیه وآله وسلم ندارد. ۲۰- ... ان امیرالمومنین علیه السلام قال علی منبر الکوفه... واعلموا ان الارض لا تخلو من حجة لله و لكن الله سيعمى خلقه منها بظلمهم و جورهم و اسرافهم علی انفسهم (۲۳) ... مفضل بن عمر از امام صادق علیه السلام روایت کرده است که آن حضرت فرمود: روزی امیرالمومنین علیه السلام در بالای منبر مسجد کوفه فرمودند:... ای مردم! بدانید زمین هرگز از حجت خدا (امام معصوم) خالی نخواهد ماند. اما خداوند متعال به زودی مردم را به خاطر ظلم و ستم و همینطور اسراف که در حق خودشان انجام می‌دهند از دیدن حجت الهی محروم خواهد کرد. [یعنی مردم به جهت اعمال خودشان در آینده از دیدن امام معصوم محروم خواهند شد].

فضیلت انتظار فرج

همانطور که پیش از این اشاره شد در دوره غیبت امام زمان علیه السلام مشکلات و پیشامدهای سختی بوقوع می‌پیوندد به گونه‌ای که اعتقادات بسیاری از مردم در نتیجه این امور متزلزل می‌شود. جهت جلوگیری از دچار شدن به این قبیل خطرات، هشدارهای زیادی توأم با روشنگریهای لازم در رهنمودهای اهلیت علیهم السلام داده شده است که به دو نمونه از آنچه در این زمینه در مجموعه روایات علی بن ابیطالب علیه السلام وارد شده است اشاره می‌گردد. ۲۱- عن محمد بن مسلم عن ابی عبدالله علیه السلام قال:... قال علی علیه السلام:... انتظروا الفرج و لا- تیأسوا من روح الله، فان احب الاعمال الی الله عزوجل انتظار الفرج... و المنتظر لأمرنا / بدمه فی سبیل الله. (۲۴) محمد بن مسلم از امام صادق علیه السلام نقل می‌کند که آن حضرت از پدران بزرگوارش و آنها از علی علیه السلام روایت کردند که علی بن ابیطالب علیه السلام فرمودند: منتظر فرج [امام زمان علیه السلام] باشید و از عنایت و توجهات خداوند ناامید نشوید. همانا محبوب‌ترین کارها در نزد خداوند عزوجل انتظار فرج [امام زمان علیه السلام] است. آنگاه در ادامه بیان فضیلت انتظار فرمودند: کسی که منتظر امر ما (فرج امام زمان علیه السلام) باشد، مانند رزمنده‌ای است که در راه خداوند به خون خود آغشته شده باشد (اجر و پاداش شهید را دارد). ۲۲- قال زید بن صوحان العبدی: یا امیرالمؤمنین! أی الاعمال احب الی الله عزوجل؟ قال علیه السلام: انتظار الفرج من اعظم الفرج. (۲۵) زید بن صوحان عبدی گفت: یا امیرالمؤمنین! کدامیک از اعمال در نزد پروردگار عالم محبوب‌تر است؟ حضرت فرمودند: انتظار فرج.

احوال مردم آخرالزمان

شاید بتوان گفت که بیشترین مطالب مربوط به معارف امام زمان علیه السلام که از زبان حضرت علی علیه السلام نقل شده است به تبیین اوضاع آخرالزمان و وقایعی که در آن دوره پیش می‌آید اختصاص دارد. آن حضرت ضمن تشریح آن پیشامدها چگونگی مقابله با آنها را نیز بیان می‌نماید. این حوادث شامل مسایل فرهنگی و اجتماعی و اخلاقی و تربیتی و طبیعی می‌گردد. از آنجا که کم و بیش خیلی از این ویژگی‌ها در دوره ما حداقل در بعضی از عرصه‌ها به چشم می‌خورد، جهت آشنایی بیشتر و چاره اندیشی مناسب‌تر به مواردی از آنها اشاره می‌شود. بدان امید که موجب تنبه و بیداری مان شده و از طریق آشنا شدن با این امور پیشاپیش تدابیری را اتخاذ کنیم که از عوارض منفی آنها خود و جامعه مان را در امان نگه داریم. ۲۳- یأتی علی الناس زمان لا یقرب فیہ الا الماحل و لا- یظرف فیہ الما الفاجر، و لا یضعف فیہ الا المنصف، یعدون الصدقه فیہ غمماً، و صلمه الرجم مناً، و العبادۃ الی تطاله علی الناس! فعند ذلک یكون السلطان بمشورۃ الاماء و امارۃ الصبیان و تدبیر الخصیان. (۲۶) روزی خواهد آمد که در آن سخن چین‌ها مقرب خواهند شد و افراد بدکار، زیرک خوانده می‌شوند، افراد با انصاف را ناتوان به حساب می‌آورند، صدقه و انفاق در راه خدا را غرامت پندارند، و صله رحم و آمد و شد با خویشاوندان را با منت انجام می‌دهند، و بندگی و اطاعت خدا را وسیله فخر فروشی برای مردم قرار می‌دهند. در چنین زمانی حکومت با مشورت زنان و امارت کودکان و تدبیر خواجه گان انجام می‌گیرد. ۲۴- روی

اصبغ بن نباته عن امیرالمومنین علیه السلام قال: سمعته يقول: يظهر في آخر الزمان واقتراب الساعة و هو شرّ الازمنة نسوة كاشفات عاريات متبرجات، من الدين خارجات، و الى الفتن مائلات، و الى الشهوات و اللذات مسرعات، للمحرمات مستحلات، و في جهنم خالدات. (۲۷) اصبغ بن نباته می گوید: شنیدم که امیرالمومنین علیه السلام فرمودند: در آخر الزمان که بدترین زمانهاست در موقعی که روز قیامت نزدیک شود زنانی ظاهر می شوند بدون حجاب، در حالی که زینت‌های آنها پیدااست در انظار عمومی رفت و آمد می کنند، آنها از دین خارج می گردند (به احکام دینی پایبند نمی باشند) و به امور فتنه انگیز وارد می شوند و به سوی شهوات و لذت جویی‌ها روی می آورند، حرام‌های خدا را حلال می شمارند. اینگونه از زنان در جهنم خواهند ماند. ۲۵ - و فقهاؤهم یفتون بما یشتهون، و قضاتُهم یقولون مالا یعلمون و اکثرهم بالزور یشهدون! من كان عنده درهم كان موقراً مرفوعاً و من یعلمون انه مقلّ فهو عندهم موضوع (۲۸) فقیهان آخر الزمان طبق آنچه که دلشان بخواهد فتوا می دهند، و قاضی‌هایشان به چیزی که نمی دانند حکم می کنند و بیشتر آنها به دروغ شهادت می دهند. کسی که پول دارد در نزد آنها عزیز و محترم است، ولی شخصی که بی پول باشد در پیش آنها زبون و حقیر است. ۲۶ - عن النزال بن سبرة قال خطبنا علی بن ابيطالب علیه السلام فحمد الله و اثنی علیه، ثم قال: سلونی ایها الناس قبل ان تفقدونی ثلاثاً فقام الیه صعصعة بن صوحان، فقال: یا امیرالمؤمنین! متى یرج الدجال؟ فقال علیه السلام احفظ! فان علامة ذلك اذا مات الناس الصلاة، و اضاعوا الامانة و استحلوا الكذب، و اكلوا الربا، و اخذوا الرشا، و شیدوا البنیان و باعوا الدين بالدنيا و استعملوا السفهاء و شاوروا النساء، و قطعوا الارحام، و اتبعوا الاهواء و استخفوا بالدماء و كان الحلم ضعفاً، و الظلم فخراً... (۲۹) نزال بن سمره می گوید: علی بن ابيطالب علیه السلام برای ما خطبه‌ای خواند و خداوند را حمد گفته و ستایش کرد، سپس فرمود: قبل از آنکه من از میان شما بروم از من سؤال کنید (این جمله را سه مرتبه تکرار کرد) در این موقع صعصعة بن صوحان از جای خود بلند شد و گفت: یا امیرالمؤمنین! دجال در چه زمانی خروج می کند؟ ... حضرت فرمود: آنچه را می گویم به خاطر بسیار! دجال وقتی ظهور خواهد کرد که مردم نماز را ترک کنند و امانت را ضایع سازند و دروغ گفتن را مباح شمارند و رباخواری کنند و رشوه بگیرند و ساختمان‌ها را محکم سازند و دین را به دنیا بفروشند و سفیهان را به کار بگمارند و با زنان مشورت نمایند (در آن مواردی که خارج از عهده آنهاست) و صله ارحام را قطع کنند و از هوی و هوس‌ها پیروی کنند و خون یکدیگر را ناچیز بشمارند. حلم و بردباری را نشانه و علامت ضعف و ناتوانی بدانند و ستم را افتخار به حساب آورند... ۲۷ - عن علی علیه السلام قال: یأتی علی الناس زمان همّتهم بطونهم، و شرفهم متاعهم و قبلتهم نساؤهم و دینهم درهم و دنایرهم، اولئك شرار الخلق، لا- خلاق لهم عندالله. (۳۰) امیرالمؤمنین علیه السلام فرمودند: برای مردم زمانی خواهد آمد که در آن زمان همّت و هدف آنها شکمشان خواهد بود. شرف و اعتبارشان به کالا و اموالشان بستگی دارد. قبله آنها زنانشان و دینشان درهم و دینارشان (پولشان) است. آنها بدترین مردمند که در نزد خداوند بهره و سهمی برای آنها نیست. ۲۸ - عن علی علیه السلام قال: یاتی علی الناس زمان لا یتبع فیہ العالم و لا یتحیی فیہ من الحلیم و لا یوقر فیہ الکبیر و لا یرحم فیہ الصغیر یقتل بعضهم بعضاً... (۳۱) علی بن ابيطالب علیه السلام فرمودند: برای مردم زمانی می آید که در آن زمان از عالم پیروی نمی شود و از افراد صبور و با حلم حیا نمی کنند (او هر اندازه در مقابل بدی مردم حلم نشان می دهد آنها حیا نمی کنند) در آن دوره بزرگ را گرامی نمی دارند و به کوچک رحم نمی کنند. بعضی از مردم بعض دیگر را به قتل می رسانند... (مردم همدیگر را بدون دلیل می کشند) ۲۹ - عن عاصم بن ضمره عن علی علیه السلام انه قال: لتملأن الارض ظلماً و جوراً حتی لا یقول أحد الله الا مستخفياً، ثم یاتی الله بقوم صالحین یملؤونها قسطاً و عدلاً كما ملئت ظلماً و جوراً. (۳۲) عاصم بن ضمره از حضرت علی علیه السلام روایت کرده است که آن حضرت فرمودند: [در آخر الزمان] زمین پر از ظلم و ستم خواهد شد به گونه‌ای که حتی یک نفر لفظ «الله» را بر زبان جاری نخواهد کرد مگر در نهان، بعد از این دوره است که خداوند مردم صالحی را خواهد آورد که زمین را پر از عدل و داد کنند همان گونه که پیش از آن پر از ظلم و ستم شده است. ۳۰ - ان بین یدی القائم علیه السلام سنین خداعة یرکذب فیها الصادق و یصدق فیها الکاذب

و يُقَرَّبُ فِيهَا الْمَاحِلُ وَيَنْطِقُ فِيهَا الرُّوَيْبِضَةُ قُلْتُ وَ مَا الرُّوَيْبِضَةُ وَ مَا الْمَاحِلُ؟ قَالَ: أَوْ مَا تَقْرَأُونَ الْقُرْآنَ قَوْلَهُ «وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ» قَالَ: يُرِيدُ الْمَكْرَ، فَقُلْتُ وَ مَا الْمَاحِلُ؟ قَالَ: يُرِيدُ الْمَكَاةَ. (۳۳) حضرت علی علیه السلام می‌فرمایند: قبل از قیام قائم سال‌های پر خدعه و نیرنگی در پیش است، در این سال‌ها راستگویان دروغگو شمرده می‌شوند در عوض دروغگویان راستگو شناخته می‌شوند، در این سال ماحل تقرب پیدا می‌کند و «رویبضه» در سخن گفتن پیشقدم می‌گردد. راوی می‌گوید: عرض کردم «ماحل» و «رویبضه» به چه کسانی گفته می‌شود؟ حضرت فرمودند: مگر در قرآن نخوانده‌ای که خداوند می‌فرماید: «وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ» قال علیه السلام: يريد المكر فرمودند: منظور از «ماحل» آدم مکاری است که به وسیله مکر زیاد مردم را به خود متوجه می‌کند. تذکر: در این روایت رویبضه معنی نشده است در جای دیگر به مناسبتی پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله وسلم می‌فرمایند: «رُوَيْبِضَةُ الرَّجُلِ التَّافَهُ يَنْطِقُ فِي أَمْرِ الْعَامِيَّةِ» یعنی مرد حقیر و بی شخصیتی که علیرغم عدم شایستگی، در امور عامه مردم دخالت می‌کند و به جای آن‌ها اظهار نظر می‌نماید.

نشانه‌های ظهور مهدی علیه السلام

در روایات، برای ظهور امام زمان علیه السلام نه تنها وقت خاصی تعیین نشده بلکه از تعیین کردن وقت برای آن منع شده است. ولی در عین حال برای آن علائم و نشانه‌هایی ذکر شده که مردم می‌توانند از طریق آن علامت‌ها، نزدیکی وقت ظهور را تشخیص دهند. این نشانه‌ها به چند قسم تقسیم می‌شوند: علائم حتمی و غیر حتمی، علائم سال ظهور و علائم سالهای دورتر، علائم اجتماعی و اخلاقی و طبیعی و... از میان مجموعه روایاتی که از حضرت علی علیه السلام در این باره نقل شده است به ذکر دو مورد اکتفا می‌شود: ۳۱-... عن ابی رومان، عن علی علیه السلام قال: اذا نادى منادٍ من السماء، ان الحق في آل محمد فعند ذلك يظهر المهدي علی أفواه الناس، و يشربون ذكره فلا يكون لهم ذكرٌ غيرُهُ. (۳۴) ابی رومان از علی بن ابیطالب علیه السلام روایت کرده است که آن حضرت فرمودند: وقتی که منادی از آسمان ندا دهد که به تحقیق حق با آل محمد صلی الله علیه وآله وسلم است. در این ایام نام حضرت مهدی علیه السلام بر سر زبان‌ها می‌افتد و جهان مالا مال از نام آن حضرت می‌شود به گونه‌ای که از غیر او ذکری به میان نمی‌آید. ۳۲- عن الصادق علیه السلام عن آبائه عليهم السلام ان علیاً علیه السلام قال: اذا وَقَعَتِ النَّارُ فِي حِجَازِ كَمْ وَ جَرَى الْمَاءُ فِي نَجْفِكَم فَتَوَقَّعُوا ظُهُورَ قَائِمِكُمْ. (۳۵) امام صادق علیه السلام از پدران بزرگوارش علیهم السلام و آنها از علی بن ابیطالب علیه السلام روایت می‌کنند که آن حضرت فرمودند: آنگاه که آتش در حجاز شعله ور شود و سیل در نجف جاری گردد منتظر ظهور قائم علیه السلام باشید.

یاران مهدی علیه السلام

درباره اوصاف یاران امام زمان علیه السلام و تعداد آنها و شهرهایشان و رابطه آنان با امام علیه السلام و چگونگی بیعت و تبعیت‌شان از آن حضرت، روایات زیادی وارد شده است. در این زمینه از علی بن ابیطالب علیه السلام چنین آمده است: ۳۳- عن حکیم بن سعد عن امیرالمؤمنین علیه السلام قال: اصحاب المهدي شباب لا يهول فيهم ألما مثل كحل العين والملح في الزاد و اقل الزاد الملح. (۳۶) حکیم بن سعد از امیرالمؤمنین علیه السلام روایت می‌کند که آن حضرت فرمودند: یاران مهدی علیه السلام همه جوان هستند، در میان آنها پیرمرد یافت نمی‌شود مگر به اندازه سرمه در چشم و نمک در طعام، و همانطور که بر همگان معلوم است کمترین قسمت غذا را نمک تشکیل می‌دهد. ۳۴- قال امیرالمؤمنین علیه السلام:... ثم اذا قام تجتمع اليه اصحابه على عده اهل بدر و اصحاب طالوت و هم ثلثمائة و ثلاثة عشر رجلاً كلهم ليوث قد خرجوا من غاباتهم مثل زبر الحديد لو انهم هموا بازاله الجبال الزواسي لزالوها عن مواضعها فهم الذين وحدوا الله به حق توحيده، لهم بالليل اصوات كاصوات الثواكل خوفاً من خشية الله تعالى،

قَوَامِ اللَّيْلِ، صَوَامِ النَّهَارِ، وَ كَانَمَا رِيَاهُمْ أَبُّ وَاحِدَةً قُلُوبَهُمْ مَجْتَمِعَةً بِالْمَحَبَّةِ وَ النَّصِيحَةِ... (۳۷) امیرالمؤمنین علیه السلام می‌فرماید:... چون قیام کند جمع می‌شوند به سوی او یارانش که به شماره اصحاب بدر و اصحاب طالوتند و ایشان سیصد و سیزده نفرند. همه آنها شیرانی هستند که از کمینگاه‌های خود بیرون آیند مانند پاره‌های آهن، اگر ایشان اراده کنند که کوه‌های سخت را از جا بکنند هر آینه آنها را از جاهای خود می‌کنند. پس ایشانند کسانی که خدا را به وسیله مهدی بیگانگی پرستش می‌کنند. برای ایشان در شبها، صداهایی مانند صداهای زنهای جوان مرده از ترس خدا است نماز گذارند گانند در شبها و روزه دارانند در روز، گویا یک پدر و یک مادر آنها را تربیت کرده‌اند. دلهاشان در دوستی کردن به همدیگر و پند دادن به یکدیگر با هم جمع و یکی است

حکومت مهدی علیه السلام

به اعتقاد شیعه، امام زمان علیه السلام از طریق تشکیل یک حکومت جهانی بر اساس تعالیم عالیه اسلام تمام نارسایی‌ها را از سرتاسر عالم برطرف خواهد کرد و عدل و داد را در روی زمین مستقر خواهد ساخت. در سخنان پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم و هر یک از ائمه اطهار علیهم السلام درباره ویژگی‌های حکومت حضرت مهدی علیه السلام و کارهایی که در آن دوره انجام خواهد یافت مطالب زیادی به چشم می‌خورد که مجموعه آنها تصویر بسیار روشنی از یک حکومت اسلامی کامل را نشان می‌دهند. در اینجا به عنوان نمونه به بعضی از روایاتی که در این زمینه از امیرالمؤمنین علیه السلام نقل شده است اشاره می‌گردد: ۳۵ - حدثنا عبدالله بن مروان،... عن علي عليه السلام قال: يلي المهدي أمر الناس ثلاثين سنة أو أربعين سنة... (۳۸) عبدالله بن مروان روایت کرده است که علی بن ابیطالب علیه السلام فرمودند: حضرت مهدی علیه السلام سی یا چهل سال زمام امور مردم را در دست خواهند داشت. ۳۶ - يعطف الهوى على الهدى اذا عطفوا الهدى على الهوى و يعطف الرأى على القرآن اذا عطفوا القرآن على الرأى... فِيرِيكُمْ كَيْفَ عَدْلُ السَّيْرَةِ، وَ يُحْيِي مَيِّتَ الْكِتَابِ وَ السَّيْنَةِ... (۳۹) [امام زمان علیه السلام وقتی که ظهور کند] هواهای نفسانی را به هدایت و رستگاری برمی‌گرداند در آن روزگاری که مردم هدایت الهی را به متابعت هواهای نفسانی درآورده باشند. آراء و اندیشه‌های مردم را تابع قرآن می‌کند در آن روزگاری که آن‌ها قرآن را تابع آراء و اندیشه‌های خود کرده‌اند... او به شما نشان خواهد داد که عدالت در کشورداری چگونه است. هم چنین او تعالیم فراموش شده قرآن و سنت را زنده خواهد ساخت... ۳۷ - قال امیرالمؤمنین علیه السلام:... فلا يترك عبداً مسلماً الا اشتراه واعتقه، و لا غارماً الا قضى دينه، و لا مظلماً لاخذ من الناس الا ردها، و لا يُقْتَلُ مِنْهُمْ عَبْدٌ الا ادى ثمنه... و لا يُقْتَلُ قَتِيلٌ الا قضى عنه دينه، و ألحق عياله فى العطاء حتى يملأ الارض قسطاً و عدلاً كما ملئت ظلماً و جوراً و عدواناً... (۴۰) امیرالمؤمنین علیه السلام فرمودند:... حضرت مهدی علیه السلام برده مسلمان را نخواهد واگذاشت مگر اینکه آن را خریده و آزاد خواهد ساخت و بدهکاری نخواهد ماند مگر آنکه بدهی او را پرداخت خواهد نمود. مظلومه و حقی به گردن و ذمه هر کس که باشد آن را به صاحب حق بازخواهد گرداند. کسی کشته نمی‌شود مگر اینکه دیه آن را خواهد پرداخت. هیچ کسی کشته نخواهد شد مگر اینکه بدهی‌های او را آن حضرت پرداخت خواهد نمود و خانواده‌اش را همانند سایر افراد جامعه اداره خواهد کرد تا زمین را از عدل و داد پر کند به همان صورتی که پیش از آن از ظلم و بیداد پر شده باشد... ۳۸ - قال علي عليه السلام:... لو قد قام قائمنا لذهب الشحاء من قلوب العباد و اصطلحت السباع و البهائم حتى تمشى المرأة بين العراق الى الشام... على رأسها زيتها لا يهيجها سبعٌ و لا تخافه... (۴۱) امیرالمؤمنین علیه السلام می‌فرماید:... آنگاه که قائم ما اهل بیت علیه السلام قیام کند کینه‌ها از دل‌ها بیرون خواهد رفت حتی حیوانات درنده و وحشی نیز با هم سازگار خواهند شد و به یکدیگر ضرر نخواهند رساند، در آن روزگار به اندازه‌ای امتیث زیاد خواهد بود که یک زن در حالی که همه زینت و زیور آلاتش همراه اوست از عراق تا شام را بدون ترس و دلهره به تنهایی خواهد پیمود.

حضرت مهدی علیه السلام در قرآن

در آیات قرآن کریم به صراحت نامی از امام زمان علیه السلام به میان نیامده است، ولی از آنجا که ائمه اطهار علیهم السلام مفسران حقیقی قرآنند در تفسیر بسیاری از آیات، آنها را به مسأله مهدویت و معارف امام زمان علیه السلام تطبیق و تفسیر نموده‌اند. از جمله آیاتی که آنها را حضرت علی علیه السلام مربوط به امام زمان علیه السلام دانسته‌اند این دو آیه است: ۳۹ - عن امیرالمؤمنین علیه السلام قال: التورُّ القرآن، و النور اسمٌ من اسماء الله تعالی... قال الله تعالی فی سورة النور: «الله نور السماوات و الارض مثل نوره کمشکاه فیها مصباح المصباح فی زجاجة الزجاجة کانها کوكب درّی...» (۴۲) فالمشکاه رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم و المصباح الوصی، و الاوصیاء علیهم السلام و الزجاجة فاطمة، و الشجرة المباركة رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم و الکوکب الدرّی القائم المنتظر الذی یملا الارض عدلاً. (۴۳) امیرالمؤمنین علیه السلام فرمودند: نور همان قرآن است. و نور اسمی از اسم‌های خداوند تبارک و تعالی نیز هست. خداوند عزوجل در سوره نور می‌فرماید: «خدا نور آسمان‌ها و زمین است، نور او همانند مشکاتی است که در آن چراغی باشد و آن چراغ در میان شیشه‌ای که تلالو آن همچون ستاره‌ای است درخشان و روشن از درخت مبارک زیتون...» آن‌گاه فرمودند: مشکات رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم است و مصباح وصی و اوصیاء هستند، منظور از زجاجة حضرت فاطمه زهرا علیها السلام است، و مراد از کوكب درّی حضرت قائم المنتظر علیه السلام است. کسی که زمین را پر از عدل و داد می‌کند. ۴۰ - [قال] امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب علیه السلام: المستضعفون فی الارض، المذکورون فی الکتاب (۴۴) الذین یجعلهم الله ائمة، نحن اهل البیت؛ یبعث الله مهديهم فیعزهم و ینزلّ عدوهم. (۴۵) حضرت علی علیه السلام می‌فرماید: مستضعفان در زمین که در قرآن یاد شده‌اند و خداوند وعده داده است آنها را پیشوایان مردم قرار دهد، ما اهل بیت هستیم و خداوند، مهدی ما اهل بیت علیه السلام را [در آخر الزمان] بر می‌انگیزاند تا آنها را عزیز و دشمنانشان را خوار و ذلیل کند.

منشورات مسجد مقدس جمکران

کتاب‌هایی که تا کنون انتشارات مسجد مقدس جمکران منتشر نموده است: ۴۱ - در کربلا - چه گذشت ۴۲ - نجم الثاقب ۴۳ - خزائن الأشعار جوهری ۴۴ - خوشه‌های طلایی ۴۵ - در جستجوی قائم علیه السلام ۴۶ - یاد مهدی علیه السلام ۴۷ - عقد الدرر ۴۸ - کلیات مفاتیح الجنان ۴۹ - منتخب المفاتیح ۵۰ - هدیه احمدیه ۵۱ - تاریخچه مسجد مقدس جمکران ۵۲ - زیارت ناحیه مقدسه ۵۳ - کرامات المهدی علیه السلام ۵۴ - در جستجوی نور ۵۵ - آخرین خورشید پیدا ۵۶ - فدک ذوالفقار فاطمه علیها السلام ۵۷ - اعتکاف، تطهیر صحیفه اعمال ۵۸ - امامت و غیبت از دیدگاه علم کلام ۵۹ - غیبت، ظهور، امامت ۶۰ - اهمیت اذان و اقامه و ... ۶۱ - پرچمدار نینوا ۶۲ - حضرت مهدی علیه السلام فروغ تابان ولایت ۶۳ - از زلال ولایت ۶۴ - مهدی موعود علیه السلام ۶۵ - انتظار بهار و باران ۶۶ - ناپیدا ولی با ما ۶۷ - علی علیه السلام مروارید ولایت ۶۸ - خصایص زینبیه علیها السلام ۶۹ - گفتمان مهدویت ۷۰ - انتظار و انسان معاصر ۷۱ - مفرد مذکر غایب ۷۲ - سیمای امام مهدی علیه السلام در شعر عربی ۷۳ - ... و آنکه دیرتر آمد ۷۴ - سرود سرخ انار ۷۵ - منشور نینوا ۷۶ - سحاب رحمت ۷۷ - زندگی پس از مرگ ۷۸ - وظایف منتظران ۷۹ - تاریخ امیر المؤمنین علیه السلام (جلد ۲) ۸۰ - عطر سبب ۸۱ - سقا خود تشنه دیدار ۸۲ - مهر بی کران ۸۳ - نشانه‌های ظهور او ۸۴ - دلشده (در حسرت دیدار دوست) ۸۵ - علی علیه السلام و پایان تاریخ ۸۶ - تجلیگاه صاحب الزمان علیه السلام ۸۷ - منازل الاخرة ۸۸ - مشکات الانوار ۸۹ - ینابیع الحکمة ۹۰ - گنجینه نور و برکت ۹۱ - تاریخ حضرت سید الشهداء علیه السلام ۹۲ - داستان‌هایی از امام زمان علیه السلام ۹۳ - ظهور امام زمان علیه السلام از دیدگاه اسلام و مذاهب و ملل جهان ۹۴ - عریضه نویسی به اهلیت علیهم السلام ۹۵ - آئینه اسرار ۹۶ - داغ شقایق ۹۷ - امام مهدی در کلام امیرالمؤمنین علیهما السلام

انتشارات مسجد مقدس جمکران

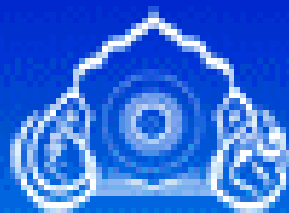
در مراکز استان‌ها و شهرستان‌های سراسر کشور نمایندگی فعال می‌پذیرد واحد پاسخ به سؤالات مسجد مقدس جمکران آماده پاسخگویی به سؤالات و مشکلات اخلاقی، تربیتی، اجتماعی، فقهی و اعتقادی شما عزیزان می‌باشد. می‌توانید سؤالات خود را به آدرس: قم / صندوق پستی ۶۱۷ واحد تحقیقات فرهنگی مسجد مقدس جمکران ارسال نمایید. شایان توجه است که مطالب و نامه‌های عزیزانی که با این صندوق پستی مکاتبه می‌نمایند، به منزله اسرار ایشان بوده، و در حفظ و نگهداری آنها کاملاً دقت و مراقبت خواهد شد.

پی‌نوشت‌ها

۱) خصال، ج ۲، ص ۵۴۱، ح ۱۵. ۲) در مورد معنای حفظ حدیث نظرات زیادی ابراز شده است که از جمله آنهاست: - به ذهن سپردن. - محافظت و نگهبانی از احادیث تا از بین نروند خواه از طریق به ذهن سپردن یا نوشتن یا نقل کردن برای دیگران با هر وسیله ممکن...؛ به یکی از وجوه شش گانه که علمای حدیث می‌گویند یعنی شنیدن از استاد، خواندن بر استاد، شنیدن از دیگری در حال خواندن آن بر استاد، با اجازه استاد آن را نقل کردن، و... (اربعین شیخ بهایی، ص ۶۵ و ۶۶) ۳) کمال‌الدین، ج ۱، ص ۳۰۲، ح ۱۱. ۴) نهج‌البلاغه فیض الاسلام، حکمت ۱۳۹، ص ۱۱۵۸. ۵) معانی الاخبار، ج ۱، ص ۱۳۸، باب ۲۸، ح ۹ ط دار الکتب الاسلامیه؛ بحارالانوار، ج ۳۵، ص ۴۵. ۶) ملاحم ابن طاووس، ص ۱۷۵، ح ۲۰۳؛ کنز العمال، ج ۱۴، ص ۵۹۱، ح ۳۹۶۷۵. ۷) کمال‌الدین، ج ۱، ص ۳۰۴؛ اثبأ‌الهداء، ج ۶، ص ۳۹۵. ۸) بحارالانوار، ج ۵۱، ص ۱۱۰ و ۱۱۱. ۹) بحارالانوار، ج ۵۱، ص ۱۱۵. ۱۰) فتن ابن حماد، ۲۶۴، ح ۱۰۴۳، ط دار الکتب العلمیه؛ ملاحم ابن طاووس، ص ۳۲۰، ح ۴۵۹، ط مؤسسه صاحب الامر علیه السلام. ۱۱) ملاحم ابن طاووس، ص ۱۵۵، ح ۱۹۳. ۱۲) کمال‌الدین، ج ۲، باب ۵۶، ص ۶۴۸. ۱۳) عقدالدرر، ص ۶۴؛ عرف السیوطی، الحاوی، ج ۲، ص ۷۳. ۱۴) بحارالانوار، ج ۵۱، ص ۱۳۲. ۱۵) برهان المتقی، ص ۱۰۱، ح ۸. ۱۶) منتخب الاثر، ص ۱۵۱، ح ۳۰. ۱۷) غیبه نعمانی، ص ۲۱۲ - ۲۱۴؛ بحارالانوار، ج ۵۱، ص ۱۱۵. ۱۸) کمال‌الدین، ج ۱، ص ۳۰۳؛ اثبأ‌الهداء، ج ۳، ص ۵۷۱. ۱۹) کمال‌الدین، ج ۱، ص ۳۰۳، ح ۱۴. ۲۰) کمال‌الدین، ج ۱، ص ۳۰۲، ح ۹. ۲۱) بحارالانوار، ج ۵۱، ص ۱۰۹ و ۱۱۰، ح ۱. ۲۲) غیبت نعمانی، ص ۱۴۰ و ۱۴۱. ۲۳) بحارالانوار، ج ۵۱، ص ۱۱۲ و ۱۱۳، ح ۸. ۲۴) الخصال، ج ۲، ص ۷۴۰، (حدیث اربعمأة)، ط انتشارات علمیه اسلامیة. ۲۵) بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۱۲۲. ۲۶) نهج‌البلاغه فیض الاسلام، حکمت ۹۸، ص ۱۱۳۲. ۲۷) منتخب الاثر، ص ۴۲۶، ح ۴، ط مکتبه الصدر. ۲۸) بشارة الاسلام، ص ۸۰، ط دار الکتب الاسلامی؛ الزام الناصب، ص ۱۸۵، ط مؤسسه مطبوعاتی حق بین، با کمی اختلاف، به نقل از روزگار رهایی. ۲۹) بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۱۹۲ و ۱۹۳. ۳۰) کنز العمال، ج ۱۱، ص ۱۹۲، ح ۳۱. ۳۱) کنز العمال، ج ۱۱، ص ۱۹۲، ۳۱۱۸۷. ۳۲) بحارالانوار، ج ۵۱، ص ۱۱۷؛ منتخب الاثر، ص ۴۸۴. ۳۳) غیبت نعمانی، ص ۲۷۸. ۳۴) منتخب الاثر، ص ۱۶۳ و ۴۴۳؛ ملاحم ابن طاووس، ص ۱۲۹، ح ۱۳۶. ۳۵) اثبأ‌الهداء، ج ۳، ص ۵۷۸. ۳۶) بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۳۳۳، ح ۶۳. ۳۷) نواب‌الدهور فی علائم‌الظهور، ج ۲، ص ۱۱۴، ط کتابخانه صدوق. ۳۸) کنز العمال، ج ۱۴، ص ۵۹۱، ح ۳۹۶۷۶؛ منتخب الاثر، ص ۴۸۷. ۳۹) نهج‌البلاغه فیض الاسلام، ص ۱۳۸، ح ۴۲۴ و ۴۲۵. ۴۰) بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۲۲۴ و ۲۲۵. ۴۱) بشارة الاسلام ص ۲۳۶. ۴۲) سوره نور، آیه ۳۵. ۴۳) معجم احادیث المهدی علیه السلام، ج ۵، ص ۲۷۴، ح ۱۶۹۹. ۴۴) اشاره به آیه «و نرید ان نمّن علی الذین استضعفوا فی الارض و نجعلهم ائمه و نجعلهم الوارثین؛ و خواستیم بر کسانی که در آن سرزمین مستضعف واقع شده بودند منت نهمیم و آنان را پیشوایان [مردم] گردانیم و ایشان را وارث [زمین] کنیم». (سوره قصص، آیه ۵) ۴۵) منتخب الانوار المضيئه، سید بهاء‌الدین علی النیلی النجفی، ص ۳۰.

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم جاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱) با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹ بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند. مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است. اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید. از جمله فعالیتهای گسترده مرکز: الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ... د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای و راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴) ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خود کار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ... ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ... ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶ وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳-۲۳۳۳۳۰۴۵ (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۳۰۴۵ (۰۳۱۱) نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی

مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گام‌ها

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

